

Hevosmatkailun eettiset valinnat Suomessa ja ulkomailla

Eveliina Rantanen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Matkailun koulutusohjelma

Opinnäytetyö

2024

Tiivistelmä

Tekijä(t) Eveliina Rantanen
Tutkinto Restonomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Hevosmatkailun eettiset valinnat Suomessa ja ulkomailla
Sivu- ja liitesivumäärä 25 + 4
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on hevosmatkailun eettiset valinnat Suomessa ja ulkomailla. Opinnäytetyössä selvitetään, kuinka eettistä hevosten käyttö matkailussa on ja eroaako hevosten kohtelu Suomen ja muiden maiden hevosmatkailukohteiden välillä. Lisäksi työssä esitellään ratkaisuja, miten hevosmatkailusta voisi tulla vielä eettisempää siten, että sekä hevoset että matkailijat voivat hyvin. Työn tavoitteena on herätellä hevosmatkailukansaa ajattelemaan kriittisemmin valitessaan matkailukohteita, sekä myös lisätä ihmisten tietoisuutta aiheesta.</p> <p>Hevosmatkailun eettisyydessä keskeistä on hevosten hyvinvointi. Matkailijoiden on saatava riittävästi tietoa eettisestä hevosmatkailusta ja hevosten hyvinvoinnista. Tämä auttaa lisäämään ymmärrystä ja tietoisuutta eettisistä käytännöistä ja kannustaa vastuulliseen matkailuun.</p> <p>Opinnäytetyö perustuu kvantitatiivisiin menetelmiin ja aineisto kerättiin Webropol kyselyllä huhtikuussa 2024. Kysely toteutettiin anonymisti ja jaettiin Facebookissa, sekä muille aiheesta kiinnostuneille ihmisille. Tutkimusta täydentää kvalitatiivinen osio, joka on toteutettu autoetnografisella tavalla, eli tutkija asettaa oman kokemuksensa aiheesta tutkimuksen aineistoksi.</p> <p>Tutkimuksen tulokset toimivat vahvisteena teoriapohjalle, sillä tuloksista selvisi muiden aiheesta kiinnostuneiden samankaltaiset ajatukset aiheesta. Tulosten perusteella voidaan päätellä, että aihe on monelle hevosmatkailijalle tuttu, mutta ulkopuoliset eivät näe epäkohtia yhtä selkeinä ja siksi asia jää pinnan alle kuohumaan. Myöskään monikaan matkailija ei tietoisesti kannata hevosmatkailupalveluita, sillä niitä ei usein markkinoida sillä nimellä. Aiheesta pitäisi puhua avoimemmin, ja epäkohtia huomattaessa ilmoittaa niistä eteenpäin.</p>
Asiasanat Hevosmatkailu, etiikka, luontomatkailu

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Etiikka	2
2.1	Lainsäädäntö.....	2
2.2	Etiikka hevosmatkailussa	3
3	Hevosmatkailu käsitteenä.....	4
3.1	Hevosmatkailu Suomessa	4
3.2	Erilaisia hevosmatkailun muotoja	4
3.3	Hevosen soveltuvuus matkailukäyttöön.....	5
3.3.1	Luonne, terveys, ikä.....	5
3.3.2	Koulutus ja rotu.....	5
3.3.3	Työympäristö ja työolosuhteet ja kohtelu	6
3.3.4	Turvallisuus.....	8
3.4	Suurimmat erot eettisyydessä Suomen ja muiden maiden välillä.....	8
4	Tutkimusmenetelmät	9
4.1	Määrällinen eli kvantitatiivinen menetelmä	9
4.2	Laadullinen osuus autoetnografisessa muodossa	9
4.3	Aineiston kerääminen.....	9
5	Tulokset.....	11
5.1	Autoetnografinen näkökulma – Oma tarina innoittajana	11
5.1.1	Tarina 1 – Ratsastusvaellus suomalaisessa merimaisemassa	11
5.1.2	Tarina 2 – Wine and ride ratsastusta Espanjassa	12
5.2	Kysely ja siihen saadut vastaukset	13
5.2.1	Taustakysymykset	13
5.2.2	Avoin kysymys hevosten oloista Suomessa ja ulkomailla.....	15
5.2.3	Matkakohteen valintaan vaikuttavat asiat.....	16
5.2.4	Hevosmatkailun etiikkaan liittyvät kysymykset	17
5.2.5	Valmiudet havainnoida tallin olosuhteita	20
5.2.6	Avoin kysymys	22
6	Pohdinta ja johtopäätökset	24
	Lähteet.....	26
	Liitteet.....	28
	Liite 1. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely.....	28

1 Johdanto

Hevosmatkailu on melko vähän keskusteluissa esiintynyt ja hieman piilossa oleva matkailumuoto, joka tarjoaa matkailijoille mahdollisuuden kokea upeita maisemia ja luonnonkauneutta hevosen selästä käsin, nähdä hienoja show- ja kilpailuesityksiä, ja paljon muuta. Vaikka hevosmatkailu voi tarjota unohtumattomia elämyksiä ja syvän yhteyden luontoon ja eläimiin, se herättää myös eettisiä kysymyksiä esimerkiksi hevosten hyvinvoinnista ja kohtelusta. Onko hevosmatkailu aina eettisesti kestävä ja onko hevosten hyvinvointi taattu matkailutoiminnassa? Tässä opinnäytetyössä käsitellään hevosmatkailun eettisyyttä, tutkitaan sen vaikutuksia hevosten hyvinvointiin ja pohditaan keinoja edistää vastuullista ja eettistä hevosmatkailua. Työssä tarkastellaan erilaisia näkökulmia hevosmatkailun eettisyyteen liittyen ja pyritään löytämään parempi sekä tasapainoisempi lähestymistapa, joka kunnioittaa sekä ihmisten että hevosten tarpeita ja oikeuksia matkailutoiminnassa.

Oma taustani hevosten parissa perustuu yli kymmenen vuoden ajan ratsastuskoulussa harrastamiseen ja sen mukana tullessiin vastuutehtäviin. Vastuutehtävien myötä kiinnostuin hevosalasta enemmän, ja sen ansiosta olen kerryttänyt alalla myös työkokemusta tallityöntekijänä ja leiriohjaajana. Tavoitteenani olisi jokin päivä yhdistää työ matkailun parissa rakkaan hevosharrastuksen kanssa.

Opinnäytetyön teoreettisessa ja konseptuaalisessa viitekehyksessä selitetään sekä etiikkaan, hevosmatkailuun ja hevosten hyvinvointiin liittyviä seikkoja. Teoriaosuudessa käsitellään myös suppeasti tämänhetkistä lainsäädäntöä koskien eläintenpitoa. Opinnäytetyön empiirinen osa perustuu kvantitatiiviseen tutkimusmenetelmään. Aineistonkeruu toteutettiin Webropol-kyselyllä. Lisäksi tutkimusta täydentää autoetnografinen osio, jossa tutkija asettaa oman kokemuksensa aineistoksi. Viimeisenä työ sisältää pohdintaa ja johtopäätöksiä aiheesta.

Tutkimuksen tavoitteena on saada konkreettista näkymää aiheeseen, sekä herätellä hevosihmisiä, sekä tietysti myös muita hevosmatkailusta kiinnostuneita toimimaan kriittisemmin matkakohteen valinnassa. Aiheena hevosmatkailu on monelle vieras, jonka vuoksi tutkimusmateriaalia aiheesta löytyy rajoitetusti. Haluan lisätä aiheen näkyvyyttä ja selvittää suurimpia ongelmia, mitä tapahtuu, kun yhdistää matkailun ja eläimet samaan pakettiin. Vaikka eettisyys on matkailussa paljon esillä, hevosmatkailun yhteydessä siitä pitäisi keskustella vilkkaammin.

2 Etiikka

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan hevosmatkailun eettisyyttä hevosen hyvinvoinnin näkökulmasta. Aluksi on syytä määritellä etiikka ja siihen liittyviä käsitteitä sekä eläintenpitoon liittyvää lainsäädäntöä ja sovelletaan eettisyyden periaatteita hevosmatkailuun. Etiikka ja eettisyys kulkevat usein käsi kädessä moraalin kanssa. Eettisyydellä tarkoitetaan käsitystä hyvästä ja pahasta, arvoista ja normeista sekä oikeuksista ja velvollisuuksista. Eettinen ongelma syntyy, kun jokin näistä pareista on ristiriidassa keskenään. Esimerkiksi jos ihmisen omat arvot ja yhteiskunnan normit eivät kohtaa, on kyseessä eettinen ongelma. Moraali puolestaan on asia, joka jokaisella ihmisellä jollain tasolla on, koska jokainen ihminen jollain tasolla tavoittelee hyvää. Hyvän ja pahan erottaminen kuuluu vahvasti ihmisen moraalisiin. Etiikan ja moraalin lisäksi ihmisen valintoihin vaikuttaa myös niin sanottu moraalitaju, eli omatunto. (Matkavaara 2023) Monesti kuulee sanonnan ”Omatunto kolkuttaa”, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että jokin valinta on tehty omatunnon mukaan väärin.

2.1 Lainsäädäntö

Vaikka tarkastelun kohteena on hevosmatkailun eettisyys, eikä varsinaisesti lainsäädäntö, on tarpeellista esitellä kaksi aiheeseen liittyvää lakipykälää. Eläintenpidon yleisiä periaatteita ja eläintenpidon vastuusta kertoo laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) 2 luvun 6 §. Sen mukaan eläimiä on kohdeltava hyvin ja niitä kunnioitetaan, eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä, eikä niiden hyvinvointia saa tarpeettomasti vaarantaa. Lisäksi hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä.

Lisäksi 2 luvun 8 § mukaan, jossa puhutaan eläinlajeista ja eläinten pitoa koskevista rajoituksista, tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä saa pitää vain sellaisia eläimiä ja eläinlajeja, joiden pito voidaan saatavilla olevan tieteellisen tiedon ja käytännön kokemuksen perusteella järjestää niin, että:

- 1) eläimillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita;
- 2) eläinten fysiologiset tarpeet voidaan tyydyttää;
- 3) eläimille voidaan järjestää asianmukaiset pitopaikat; ja
- 4) eläinten sairastuessa tai vahingoituessa niille voidaan antaa asianmukaista hoitoa.

Lisäksi laki eläinten hyvinvoinnista ensimmäisessä liitteessä on listattu ne eläimet, joiden käyttö on sallittua tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä ja kiertävässä eläinnäytelyssä. Hevosen kesymuoto on molemmissa listauksissa merkitty sallituksi, mikäli edellä mainitut kriteerit täyttyvät.

2.2 Etiikka hevosmatkailussa

Lopuksi tarkastellaan eettisyyden käsitettä hevosmatkailun eettisyyden ja hevosen hyvinvoinnin näkökulmasta. Ennen vanhaan hevonen oli mukana kaikissa maatilán töissä ja toimi kulkuvälineenä ennen autoja. Nykyään hevonen toimii enimmäkseen harrastusvälineenä ja lemmikkinä. Näin ollen hevonen on tottunut toimimaan ihmisen kanssa jo pitkään.

Niin kuin muidenkin eläinten pidossa, myös hevosen pidossa on otettava huomioon sen lajityypillinen käyttäytyminen ja tarpeet. Hevonen on laumaeläin, joten se tarvitsee aina vähintään yhden lajitoverin. Niin kuin ihmisetkin, hevosetkin ovat luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan erilaisia, ja ne eivät sovellu samanlaisiin käyttötarkoituksiin. (Hevoseni.fi s.a. a)

Jos hevonen soveltuu käytettäväksi hevosmatkailussa, ja aiheeseen liittyvät säädökset täyttyvät, ei asialle ole mitään estettä. Eettisesti ajateltuna voidaan miettiä, onko eläinten käyttö matkailussa omien arvojen mukaista vai vastaista ja jokainen tekee päätökset hevosmatkailun tukemisesta itse omien arvojen mukaan.

3 Hevosmatkailu käsitteenä

Hevosmatkailu kuvataan usein osana luonto- ja elämysmatkailua, sillä suurin osa hevosmatkailun palveluista tapahtuu luonnon helmassa. Yleisesti ottaen hevosmatkailuun voidaan laskea sellainen hevosmatkailupalveluiden kannattaminen, jonka vuoksi täytyy lähteä normaalin arjen ja mielellään myös paikkakunnan ulkopuolelle, esimerkiksi jos matkustamisen pääaktiviteetti on vaellus vierassa tai kaukaisessa kohteessa, on kyseessä hevosmatkailu. Kuitenkin myös tavallisesta matkailijasta voidaan käyttää nimitystä hevosmatkailija, jos hän päättää vapaa-ajallaan käyttää rahojaan hevosyrittäjän palveluihin. (Ellikki 2015)

3.1 Hevosmatkailu Suomessa

Suomessa hevosmatkailua on jonkin verran, mutta suuri osa Suomen hevosmatkailusta tapahtuu tiedostamatta. Suomen hevosmatkailu painottuu eniten kahdelle eri alueelle, Lappiin ja Kanta-Hämeessä sijaitsevan Ypäjän läheisyyteen. Toki yrityksiä on myös muualla Suomessa, mutta suurin osa yrityksistä toimii edellä mainituilla alueilla. (Discovering Finland s.a.)

Suomessa hevosmatkailua markkinoidaan melko vähän, minkä vuoksi hevosmatkailuyrityksiä tuetaan lähinnä tiedostamatta. Esimerkiksi tapahtumissa maksullinen talutusratsastuskierros on hevosmatkailuyrityksen tukemista. Jos Suomen hevosmatkailua vertaa yleisellä tasolla muihin maihin, voidaan huomata suuria eroja palveluiden markkinoinnissa ja siinä, miten tärkeä vetovoimatekijä hevosmatkailu on. Helpoimpana vertailukohteena Suomelle on Islanti, jossa suurin vetovoimatekijä on luonto- ja elämysmatkailu, ja nimenomaan islanninhevosvaellukset kuuluvat tähän kategoriaan ja moni matkustaa Islantiin pääasiassa niiden vuoksi (Eloranta 2020,1). Kun taas Suomen Lapin matkailussa markkinointi on keskitetty poroihin, husky ajeluihin, joulupukkiin ja muuhun luontoon.

3.2 Erilaisia hevosmatkailun muotoja

Usein hevosmatkailu tiedostetaan silloin, kun lähdetään pitkille ratsastusvaelluksille. Todellisudessa hevosmatkailuun kuuluu paljon muutakin. Toki ratsastusvaellukset ovat varmasti tunnetuin muoto. Hevosmatkailuun kuuluu kuitenkin myös esimerkiksi kilpailut ja show-esitykset kuten Suomessa tunnetut Helsinki International Horse Show, Tampereen hevosmessut ja Cavalluna (Cavalluna s.a.; Tampereen Messut konserni s.a.; Helsinki International Horse Show s.a.). Hevosmatkailua on myös erilaiset reki- ja kärryajelut, talutusratsastukset, kurssit, leirit ja ravit.

Ulkomailla nimenomaan pitkät ratsastusvaellukset hienoissa maisemissa keräävät matkailijoita. Suosittuja ovat esimerkiksi aiemmin mainitut islanninhevosvaellukset Islannissa, aavikko- ja safari-vaellukset Afrikassa tai merenrantavaellukset Espanjassa tai Thaimaassa. Suomessakin

esimerkiksi Porin Yyterissä on mahdollista nähdä hevosia. Yhdysvalloissa hevosmatkailu tunnetaan esimerkiksi rodeoiden ja ranch-vierailuiden muodossa.

3.3 Hevosen soveltuvuus matkailukäyttöön

Seuraavaksi tarkastellaan hevosen soveltuvuutta matkailukäyttöön. Soveltuvuus riippuu tietenkin yksilöllisistä piirteistä, kuten luonteesta ja terveydestä, iästä, rodusta ja muista vastaavanlaisista ominaisuuksista. Näihin piirteisiin puolestaan vaikuttaa ulkopuoliset tekijät, joista ihminen on lähes kokonaan vastuussa. Tällaisia tekijöitä ovat mm. eläimen koulutus ja oikeudenmukainen kohtelu, ympäristö ja työolosuhteet sekä turvallisuus. Jos jokin näistä tekijöistä on huonosti, se vaikuttaa huomattavasti eläimen hyvinvointiin sekä henkisellä että fyysisellä tasolla. (Hevoseni.fi s.a. a)

3.3.1 Luonne, terveys, ikä

Luonteeseen ja henkiseen terveyteen vaikuttaa monikin asia, esimerkiksi perimä, traumat, koulutus, ympäristö, kasvatus, sosiaaliset suhteet sekä ruokavalio. Hevosen perustarpeisiin kuuluu laumaeläminen, oikeanlainen ja suunniteltu ruokinta, rauhallinen ympäristö, jossa eläimen ei tarvitse stressata, riittävä veden ja levon saanti. Esimerkiksi jos eläin ei saa tarpeeksi ruokaa ja vettä, ei se jaksa kantaa asiakkaita pitkillä vaelluksilla. Tai jos hevosella on traumoja ja se elää stressaavassa ympäristössä, tämä voi kostautua huonona ja vaarallisena käytöksenä asiakkaita kohtaan. Toki kuten aiemmin mainitsin, jokainen hevonen on yksilö ja jotkin yksilöt eivät hyvästä kohtelusta huolimatta sopeudu asiakaskäyttöön ja joka kerta vaihtuviin ratsastajiin. (Hevoseni.fi s.a. b) Tällöin hevoselle eettisesti oikea paikka on uusi koti. Hevosen ikä on myös tärkeä tekijä sen käyttötarkoituksessa. Yleinen ohje on, että alle 5-vuotias hevonen ei ole soveltuva asiakaskäyttöön (Tukes 2015, 34). Myös liian vanhojen hevosten käyttö asiakaskäytössä ei ole oikein, vaikka eri rotuiset ja eri yksilöt vanhenevat eri tavalla, ja jokin hevonen voi olla vanha täyttäessään 20, kun taas toinen yksilö voi näyttää vanhuuden merkkejä vasta 25-vuotiaana. Tämän vuoksi täytyy muistaa, että jokainen eläin on yksilö, eikä kaikki toimintatavat toimi kaikille hevosille.

3.3.2 Koulutus ja rotu

Siinä vaiheessa, kun hevosia hankitaan hevosmatkailuyritykseen, tulee ottaa huomioon se, mihin tarkoitukseen hevonen on koulutettu ja mihin sillä riittää kapasiteetti. Myös rodulla on tässä suuri merkitys, sillä hevoset koulutetaan usein siihen, mihin rotua jalostetaan. Esimerkiksi ravi- ja ratsusukuiset hevoset usein koulutetaan sen mukaan, mitä niiden suvussa on tehty. Jalostuksessa yritetään saada paras mahdollinen yhdistelmä haluttuun käyttötarkoitukseen, ja sitä vahvistetaan oikeanlaisella koulutuksella. (Honkajuuri 2023) Esimerkiksi hevosta, joka on jalostettu ja koulutettu

kilpakentille, ei kannata ostaa vaellushevoseksi. Tai vaellushevosta ei kannata ostaa showhevoseksi. Myöskään pienet sirot ponit tai kuumat täysiveriset eivät sopeudu asiakashevosiksi vaelluksille.

Jälleen hyvänä esimerkkinä voidaan pitää Suomessa suomenhevosiä. Suomenhevonen on jyrävä, sopivan kokoinen suurimmalle osalle ratsastajista. Suomenhevonen on myös rakenteeltaan ja usein luonteeltaan sopiva vaellusratsu. Suomenhevoset ovat rehellisiä ja usein miellyttämishaluisia, vaikka osaavat olla myös itsepäisiä. (Honkajuuri 2023) Myös islanninhevonen on hyvä vaellusratsu etenkin hieman pohjoisemmassa ympäristössä. Vaikka islanninhevonen on pieni, se on rakenteeltaan jyrävä ja jaksaa kantaa erikokoisia ratsastajia. Rotu on myös rakenteeltaan sopiva kulkemaan haastavissa maastoissa. Islanninhevoset usein myös jalostetaan ja koulutetaan nimenomaan vaellushevosiksi ja niiden luonne sopii siihen loistavasti. (Zooplus tietonurkka s.a.)

Arabimaissa puolestaan arabialaiset täysiveriset hevoset ovat usein käytössä asiakashevosina. Niiden soveltuvuus tällaiseen käyttöön on hieman kyseenalaista, sillä ne ovat rakenteeltaan ja luonteeltaan huomattavasti edellä mainittuja rotuja huonommin soveltuvia asiakashevosiksi. Arabialainen täysiverinen on haastava rotu, mutta hyvällä koulutuksella se on loistava kumppani esimerkiksi kilpakentille, vaikka tietyt yksilöt ovat toki myös soveltuvaisia vaihtuville asiakkaille (Honkajuuri 2023).

3.3.3 Työympäristö ja työolosuhteet ja kohtelu

Perustarpeiden lisäksi eettisyyteen vaikuttaa myös ympäristö, olosuhteet ja eläinten kohtelu. Perustarpeiden täytyminen on ensimmäinen askel, mutta siihen vaikuttaa myös moni muu asia. (Hevoseni.fi s.a. a) Otetaan esimerkiksi, että asiakasryhmä varaa omalle ryhmälleen vaellusratsastuksen heille vieraasta paikasta. Tällaisessa tilanteessa kaikista paras vaihtoehto on se, että varaus hoidetaan yrityksen kanssa henkilökohtaisesti sähköpostin tai puhelun välityksellä eikä esim. netti-varauksella, sillä yrityksen olisi aiheellista kysyä perustiedot ryhmästä ja ratsastajien tasosta ja minkä kokoisia ratsastajia vaellukselle on tulossa. Myös liikuntarajoitteet on otettava huomioon. Näin palveluiden tuottaja pystyy varmistamaan, että hänellä on oikean kokoiset ja luonteiset hevoset asiakkailleen, jotta hevoset ovat mahdollisimman tyytyväisiä ja vaellus on mahdollisimman vaivatonta ja turvallista.

Ratsastajan paino olisi ideaali hevoselle silloin, kun se on maksimissaan 15% hevosen painosta. 20% luokitellaan hevoselle keskiraskaaksi kuormaksi ja 25% raskaaksi kuormaksi. Tähän vaikuttaa myös hevosen rakenne, ikä, terveys, lihaskunto, vanhat vammat ja mahdollinen ylipaino eli lukevat tukevat vain keskiarvoa. Eli esimerkiksi terve suomenhevonen pystyy kantamaan painavamman ratsastajan kuin samanpainoinen sirompi yksilö. (Hevoskoulutus.fi s.a.)

Hevospalveluiden tuottajat usein törmäävät tilanteeseen, jolloin uusi asiakas on yliarvioinut osaamisensa, tai valehdellut kokonsa yms. Tällaiset tilanteet ovat ongelmallisia, sillä palvelun tuottajan ensisijainen tehtävä on tuottaa asiakkaalle turvallinen kokemus hevosten parissa. Esimerkiksi Länsi-Suomessa sijaitsevan ratsutallin Kujasen Ratsutilan tapaohjeistuksessa on selkeästi pyydetty uusilta asiakkailta rehellisyyttä varauksen yhteydessä (Kujasen Ratsutila s.a.). Rehellisyyttä vaaditaan siksi, että hevosen luonteella ja kokemuksella on myös suuri merkitys siihen, millaiselle ratsastajalle se sopii. Tämän vuoksi asiakkailta kysytään kokemusta, jotta reaktiivisemmat ja kokemattomammat yksilöt voidaan antaa ratsuiksi sellaisille, joilla on entuudestaan kokemusta pärjätäkseen hevoselle. Kun taas laiskemmat ja hitaammat yksilöt soveltuvat paremmin ensikertalaisille tai vähän ratsastaneille. Ideaalitulanteessa jokaiselle ratsastajalle löytyy tasoon, kokoon ja kokemukseen soveltuva ratsu, jolloin vaellus on lähtökohtaisesti reilu sekä hevoselle että asiakkaille.

Hevosten kohteluun ja työolosuhteisiin vaikuttaa myös se, kuinka paljon kuormitusta yksi hevonen joutuu kestämään työpäivän aikana, ja saako se tarpeeksi lepoa ja laidunaikaa (Hevoseni.fi s.a. b). Kaksi täysin ääriesimerkkiä seuraavaksi, joista molemmat ovat huonoja vaihtoehtoja.

Ensimmäinen esimerkki on liiallinen kuormitus useana päivänä viikossa. Tällöin hevosella saattaa olla maksimissaan yksi vapaapäivä. Se saattaa tehdä useamman pitkän vaelluksen päivässä, tai muita työtehtäviä. Usein vaelluspalveluita tarjoavilla talleilla pyörii myös viikoittaiset ratsastustunnit, jolloin samat vaellushevokset joutuvat tehdä myös monta tuntia niitä. Myös kuormituksen laatu tulee huomioida. Esimerkiksi talutusratsastus ei ole hevoselle fyysisesti kuormittavaa, kun taas rankat kouluratsastustunnit osaavampien ratsastajien kanssa ovat sille kuormittavampia. Toisaalta kuormitus ei ole vain fyysistä, sillä on hevoselle henkisesti kuormittavaa, kun ratsastaja vaihtuu pahimassa tapauksessa monesti päivässä.

Toinen yhtä huono esimerkki on se, että hevonen tekee töitä yhden päivän viikossa, jos sitäkään, ja muun ajan se lepää. Saattaa äkkiseltään kuulostaa hyvältä, mutta hevosen lihaskuntoa täytyy ylläpitää, ja se ei onnistu, jos hevonen liikkuu kerran viikossa. Eli paras mahdollinen tilanne olisi näiden kahden tilanteen välimalli, jolloin hevonen liikkuu muutaman kerran viikossa, ja sillä on myös aikaa laiduntaa lajitovereiden kanssa.

Olosuhteisiin vaikuttaa myös tarhaus aika, tarhojen ja karsinoiden koko ja millä tavalla hevosia käsitellään. Paras mahdollinen tilanne hevosta ajatellen olisi isot tarhat, joihin mahtuu useampi hevonen. Pitkät tarhausajat, jolloin hevonen saisi olla ulkona mahdollisimman paljon, kesäisin mielellään koko ajan. Jos kuitenkin hevonen viettää aikaa karsinassa, tulisi karsinan olla tarpeeksi suuri, jotta hevonen mahtuu myös makaamaan karsinassa turvallisesti. (Hevoseni.fi s.a. b)

3.3.4 Turvallisuus

Matkailupalveluiden kehittämisessä turvallisuus on tärkeä näkökulma. Turvallisuus hevosmatkailupalveluissa riippuu usein siitä, miten hyvin asiakas ja hevonen sopivat yhteen. Jos kyseessä on reikajelu tai hevosshow, asiakkailla ei ole juuri vaikutusta turvallisuuteen, vaan silloin turvallisuus on lähinnä palvelun tuottajan käsissä. Mutta kun kyse on ratsastamisesta, on tärkeää, että hevoset soveltuvat asiakkaiden ratsuiksi, ja että ratsastaja käsittelee hevosta asianmukaisesti. Reaktiivista hevosta ei kannata käyttää asiakkaiden kanssa, mutta laiskastakin hevosesta voi tulla vaarallinen, jos asiakas ei osaa käsitellä sitä oikeudenmukaisesti. Hevosmaailmassa on tällä hetkellä jatkuvasti kohuja siitä, että hevosia käsitellään väkivaltaisesti. Väkivaltaisuus ja turvallinen päättäväinen käsittely ovat kuitenkin kaksi eri asiaa ja ne usein monella sekoittuvat. Väkivaltainen käsittely aiheuttaa hevoselle kipua ja traumoja, kun taas päättäväinen käsittely etenkin nuorten hevosten kanssa antaa hevoselle rajat, miten toimitaan, ja näin ehkäistään sitä, että hevosesta ei tule myöhemässä vaiheessa vaarallista.

Kuva 1. Vaellustalli Espanjassa (Rantanen 8.10.2022)

3.4 Suurimmat erot eettisyydessä Suomen ja muiden maiden välillä

Aluksi voidaan todeta, että sekä Suomesta että ulkomailta molemmista löytyy todella huonoja paikkoja eläimille, mutta myös todella hyviä paikkoja. Suomessa kuitenkin eläinten pitoon kohdistuva lainsäädäntö on paljon tarkempi kuin suuressa osassa muuta maailmaa, jonka vuoksi niitä huonoja paikkoja on vaikeampi löytää Suomesta. Suomessa hevoskansaa on lähiaikoina paljon puhuttanut hevosten huono kohtelu, ja tällaisella tyylillä huonoja paikkoja on saatu kuriin. Ulkomailla puolestaan, etenkin lämpimissä maissa on jopa melko yleistä, että hevosia pidetään alkeellisimmassa oloissa. Johtuneeko tämä siitä, että lämpimissä maissa hevosten ei tarvitse kokea niin suuria lämpötilavaihteluita, jolloin tallirakennusten ei tarvitse olla niin hyviä, sillä eläimet ovat suuren osan ajastaan kuitenkin ulkona.

4 Tutkimusmenetelmät

Tässä kappaleessa esitellään tutkimuksessa käytettyjä tutkimusmenetelmiä ja perusteluita kyseisten menetelmien valintaan. Opinnäytetyöni teoriaosuuden lisäksi tein aiheesta suppean tutkimuksen havainnollistamaan aihetta. Tutkimuksen avulla sain sekä itse työhön teoriaa tukevaa materiaalia, mutta lisäksi sain aiheeseen myös uusia näkökulmia. Tutkimus on pääasiallisesti kvantitatiivinen tutkimus, eli määrällinen tutkimus, mutta sitä tukemassa on myös pienimuotoinen laadullinen osuus, joka perustuu autoetnografiaan, eli omakohtaiseen kokemukselliseen tietoon.

4.1 Määrällinen eli kvantitatiivinen menetelmä

Pääosa tutkimuksesta on toteutettu kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä, eli määrällisenä tutkimuksena. Kvantitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon aineistoa aiheesta joko kyselyn tai haastatteluiden avulla. (Koppa 2015) Itse käytin tutkimuksessani anonyymia kyselyä. Valitsin kvantitatiivisen tutkimustavan osaksi tutkimusta, sillä käsittelemäni aihe on suhteellisen triggeröivä, etenkin hevosihmisten piireissä, joten koin helpommaksi saada aiheesta luotettavia ja avoimia vastauksia siten, että vastaajia on paljon, ja että he saavat oikeuden pysyä täysin anonyymeina.

4.2 Laadullinen osuus autoetnografisessa muodossa

Kvantitatiivista tutkimusta täydentää autoetnografiaan perustuva laadullinen osa, joka luo pohjan määrällisessä tutkimuksessa käsiteltyihin kysymyksiin. Autoetnografinen tutkimusmenetelmä on yksi laadullisen tutkimuksen menetelmistä. Menetelmä eroaa muista tutkimusmenetelmistä siten, että aineistona toimii tutkijan oma kokemus ja tutkija asettaa itsensä ja oman elämänsä analysoitavaksi. Tutkimusmenetelmän etuna pidetään sitä, että joitain tutkimuksen osia on haastava tehdä haastattelemalla ja havainnoimalla muita, vaan tutkimuksesta saa enemmän irti silloin, jos analysoitavana on tutkijan omat kokemukset. (Heikkilä 2020) Tällöin analysoitava aineisto on ymmärretty tutkijan toimesta täysin oikein, eikä näkemyksissä ole eroja. Lisäksi tutkijan on luonnollisesti helppo analysoida omia kokemuksiaan, verrattuna suppeampaan materiaaliin esimerkiksi muiden ihmisten haastatteluissa. Oman kokemuksen analysoinnissa on kuitenkin mukana sekä tapahtunut tilanne, asiat mutta myös tunteet ja niiden vaikutus kokemukseen.

4.3 Aineiston kerääminen

Opinnäytetyössäni autoetnografinen näkökulma on toiminut innoittajana ja inspiroijana kyselyn laatimisessa ja omien kokemuksieni ansiosta aihe kiinnostaa erityisen paljon. Aineiston keruu toteutettiin Webropol-kyselyn muodossa. Kysely sisältää 10 varsinaista kysymystä ja yhden tekstiboksin, johon sai halutessaan kirjoittaa avoimemman vastauksen. Jaoin kyselyn Facebookissa

Ratsastajat-ryhmään, joka koostuu yli 17000 hevosihmisestä. Lisäksi jaoin kyselyn myös kymmenele aiheesta kiinnostuneelle tutulleni. Kysely sisälsi sekä monivalintakysymyksiä, että avoimia kysymyksiä. Kyselyn lopussa oli vielä tilaa laajalle avoimelle vastaukselle, mikäli jollain vastaajista on aiheesta enemmän kerrottavaa. Kysely oli auki neljä päivää aikana 5.4.2024-8.4.2024, sillä koin että se on pisin aika mitä kysely pysyy ihmisten etusivulla noin suuressa ja puheliaassa ryhmässä.

Kuten aiemmin todettiin, laadullisen aineiston takana ovat omat kokemukseni ja muistoni aikaisemmista hevosmatkailukokemuksistani.

5 Tulokset

Tässä kappaleessa käsitellään tutkimuksen tuloksia. Kappale sisältää sekä kyselyn tulokset, että autoetnografisen osion, jonka pohjalta kyselyn kysymykset ovat muodostuneet. Kyselyn kohderyhmänä oli Facebook-ryhmä. Ryhmässä on sekä harrastajia, ammattilaisia ja aiheesta kiinnostuneita. Ikähaarukkaa on mahdotonta rajata, mutta oletus on, että vastaajat sijoittuvat 12–100 ikävuosien väliin. Kysely keräsi yhteensä 16 vastausta. Kohderyhmä valikoitui Facebookista sen vuoksi, että koin sen olevan helpoin tapa saavuttaa paljon samanhenkisiä, aiheesta kiinnostuneita ihmisiä.

5.1 Autoetnografinen näkökulma – Oma tarina innoittajana

Tutkimukseni autoetnografisessa osiossa esittelen kaksi erilaista tapahtumaa, joista toinen sijoittuu Suomeen ja toinen Espanjaan. Kohteiden nimiä ei ole tarinoissa mainittu. Omakohtaiseen kokeemukseen perustuvat tarinat toimivat pohjustuksena kvantitatiivisen kyselyn teemoihin.

5.1.1 Tarina 1 – Ratsastusvaellus suomalaisessa merimaisemassa

Vuonna 2018 pääsin kokemaan Suomessa merenrannalle vievää ratsastusvaellusta. Silloin en ollut tietoinen koko hevosmatkailun termistä. Vaellus varattiin puhelimitse, ja puhelun aikana minulta kysyttiin tärkeitä ja oleellisia kysymyksiä koskien ratsastustaustani, kokoani ja mahdollisia muita huomioitavia asioita. Tiedot paikasta oli helposti löydettävissä, ja arvostelut paikasta olivat todella hyvät. Paikalle saapuessani minua oltiin vastassa ja sain pienen tallikierroksen, sillä paikka oli minulle täysin uusi. Sain itse hakea ratsuni ulkoa, ja varustaa sen vaellusta varten. Sain kysyessäni apua tallityöntekijältä ja sain ratsukseni juuri omille taidoilleni sopivan hevosen, suomenhevosen. Kerroin, että en ollut ennen ratsastanut vedessä, ja olin hieman arka isompien hevosten seurassa. Näillä tiedoilla hevosvalinta osui aika nappiin. Lähdettiin ryhmän kanssa liikkeelle, meitä oli 6 ratsukkoa mukaan lukien vaelluksen pitäjä. Ratsastimme metsässä poluilla sekä off roadilla ja merenrannalla. Vaelluksen pitäjä oli erikseen kysynyt jokaiselta osallistujalta, oliko kaikille ok ratsastaa kaikissa askellajeissa (käynti, ravi, laukka sekä kiitolaukka). Jälkikäteen vaellusta muistelllessani minulla oli koko vaelluksen ajan turvallinen olo, ja tunsin, että saisin kyllä apua, mikäli jotain turvainta hevosen kanssa tapahtuisi. Vaelluksen jälkeen saimme itse purkaa hevoselta varusteet ja viedä ne takaisin ulos. Tallirakennus ja talliympäristö oli todella siisti ja hevoset näyttivät todella hyvinvoivilta. Niillä oli isot elintilat ja ne saivat viettää suurimman osan päivästä ulkona. Kokemuksena vaellus oli todella hyvä, enkä muista nähneeni tai kokeneeni mitään epäkohtia. Henkilökunta oli ammattimaista ja hevoset käyttäytyivät todella esimerkillisesti. Kaikki oli hyvin organisoitu, ja erilaisiin vaelluksella tapahtuviin tilanteisiin oli varauduttu, ja meitä asiakkaita ohjeistettiin ennen vaelluksen alkua mm. autoille näytettävillä käsimerkeillä mm. hidasta/pysähdy merkit.

5.1.2 Tarina 2 – Wine and ride ratsastusta Espanjassa

Toinen, hieman erilainen kokemus hevosmatkailusta minulla on vuodelta 2022 Espanjasta. Olin Espanjassa vaihdossa, ja silloinen kämppikseni ehdotti tällaista ”wine and ride” matkaa. Matka varattiin Madrid Urban Vibes -nimisen sivuston kautta. Saimme tiedot kohtaamispaikasta muiden reissuun lähtijöiden kanssa ja matkan oppaat ohjeistivat meidät aina bussiterminalista kohteeseen ja sieltä takaisin. Reissun ohjeistuksessa luki, että siihen kuuluu lyhyt kävely bussilta kohteeseen, n. tunnin mittainen ratsastusretki, viiniä ja juustoa, sekä kävely takaisin bussille. Lyhyt kävely on jokaiselle suhteellinen käsite, sillä tähän kävelyyn meiltä kului n. 30–40 minuuttia pelkästään ylämäkeen. Tämä oli mielestäni asia, mikä varausta tehdessä olisi pitänyt mainita. Tallille päästyämme huomasin paikan olevan paikallinen ratsastuskoulu, ja hevoset seisoivat avonaisessa ulkotallissa. Yhtään hevosta en nähnyt laiduntamassa tai isommassa tarhassa, vaan kaikki seisoivat narun päässä omassa pilttuussaan. Henkilökunta ei kysynyt mitään aikaisemmasta ratsastuskokemuksesta mitään, vaan jakoi hevoset sitä mukaan, kun saimme kypärät päähämme. Hevosia ei myöskään saanut varustaa itse. Sain ratsukseni kuvassa 2 (Vaellusratsu Espanjassa) näkyvän hevosen, joka oli selkeästi turrutettu työhönsä. Se ei reagoinut juuri mihinkään mitä siltä pyysin, vaan käveli hyvin laiskasti muiden joukossa. Vaellukselle osallistui yhteensä yli 10 asiakasta, joista arviolta kolme olivat koskaan ennen edes koskenut hevoseen. Vaelluksella liikuttiin rauhallisesti, mutta joillain ratsastajilla oli suuria vaikeuksia hallita ratsuaan, joka aiheutti muutamia vaaratilanteita koko ryhmälle. Heille oli annettu liian haastavat hevoset omaan taitotasoonsa nähden, sillä he olivat ensimmäistä kertaa hevosen selässä. Tämä on juuri se syy, minkä vuoksi palveluntuottajan olisi aina kysyttävä asiakkailtaan heidän taitotasostaan, sillä pahimmassa tapauksessa joku ratsastajista olisi voinut pudota selästä ja loukkaantua. Vaelluksen jälkeen hevoset luovutettiin samoihin pilttuihin, ja sen jälkeen saimme tallin ulkopuolella maistella viiniä ja juustoja. Tämän jälkeen kävelimme takaisin bussipysäkillä. Jos joku olisi kysynyt minulta suosituksia tästä retkestä, en olisi suositellut retkeä kenellekään. Oikeastaan ainoa matkailijan näkökulmasta positiivinen asia oli se, että meidät ohjattiin kaupungista aina tallille saakka ryhmänä ja sieltä takaisin, jotta kaikki löysivät perille. Hevosihmisen näkökulmasta kohde oli juuri sellainen, jota en kannattaisi välttämättä uudelleen.

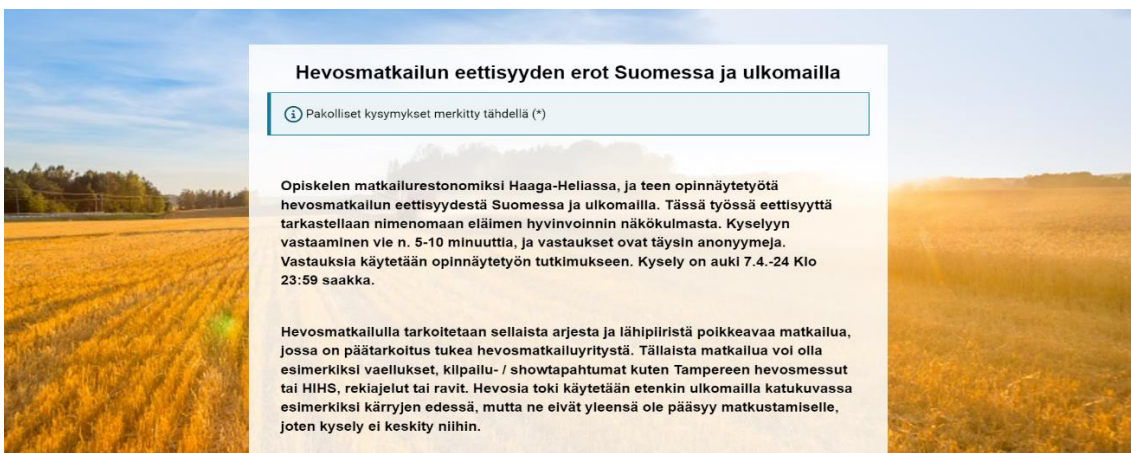

Kuva 2. Vaellusratsastusta Espanjassa (Rantanen 8.10.2022)

Toisistaan eroavat omakohtaiset kokemukset hevosmatkailusta Suomessa ja Espanjassa osoittavat, että jo matkakohteen valinta- ja varausvaiheessa on mahdollista ennustaa sekä positiivisia että negatiivisia seikkoja matkakohteesta. Jos negatiivisia seikkoja ilmenee jo varausvaiheessa paljon, on syytä miettiä kohteen kannattamista uudelleen.

5.2 Kysely ja siihen saadut vastaukset

Tässä kappaleessa siirrymme tarkastelemaan hevosmatkailun eettisyyteen liittyvän kyselyn tuloksia. Tutkimuksessa käytetty Webropol-lomake ”Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely” löytyy opinnäytetyön liitteestä 1. Kyselyyn tuli vastauksia ainoastaan 16, mutta vastaajien vähäisyydestä huolimatta sain tuloksista hyvän käsityksen siitä, millä tavoin muut aiheesta kiinnostuneet ajattelevat aiheesta. Aiheeseen tuli myös uusia, minulle tuoreita näkökulmia, mistä olen todella tyytyväinen. Kyselyn ensimmäisellä sivulla on kerrottu mihin kyselyä käytetään, sen anonyymius, sekä arvioitu vastaamisaika. Lisäksi lyhyt selitys aiheesta, jotta vastaajat tietävät, mistä aiheesta kysymykset ovat ja mihin kyselyssä tarkemmin keskitytään. Tämä ensimmäinen sivu näkyy kuvassa 3 (Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)).

Kuva 3. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Niin kuin yllä olevassa kuvassa näkyy, kyselyn aihetta on rajattu jättämällä pois katukuvassa näkyvät kärryajelut ja muut vastaavat, sillä ne eivät pääasiassa ole kenenkään matkustamisen pääsyy.

5.2.1 Taustakysymykset

Kyselyn alussa selvitetään vastaajien taustat. Kyselyyn osallistui 12 harrastajaa, 1 hevosalan ammattilainen ja 3 aiheesta muuten kiinnostunutta. Kyselyssä on tarkoituksella eritelty heti aluksi Suomessa ja ulkomailla koetut kokemukset. Ensimmäisessä kysymyksessä ideana on saada tietää,

onko vastaajalla kuinka tarkka ajatus siitä, millä tavoin asiat alalla tällä hetkellä ovat. Usein palveluntuottajilla sekä muilla alan ammattilaisilla on erilainen perspektiivi aiheeseen kuin harrastajilla ja aiheesta muuten vain kiinnostuneilla.

Seuraavaksi selvitetään, onko vastaajilla kokemusta hevosmatkailupalveluista Suomessa sekä ulkomailla. Kysymyksissä oli mukana erilaisia hevosmatkailun vaihtoehtoja, ja niistä vastaajat valitsivat ne, joita ovat itse kokeilleet. Erilaisissa palveluissa nähdään täysin erityyppisiä epäkohtia, jonka vuoksi on hyvä eritellä palvelut toisistaan, jotta materiaalia on helpompi jäsenellä. Esimerkiksi vaellus, ja rekiajelut tapahtuvat useimmiten siellä missä hevoset asuvat, jolloin kokonaiskuva yrityksen toiminnasta on asiakkaalle helpommin nähtävillä. Toisin kuin ravit, kilpailut ja show-tapahtumat ovat tapahtumia, joihin hevonen tuodaan pois niiden kotoa. Näissä tilanteissa mahdollisia epäkohtia on helppo piilottaa, ja silloin ainoastaan eläimen ulkoinen kunto ja käytös on ainoa katsojalle näkyvä asia.

Taulukossa 1. esitellään hevosmatkailun muodot Suomessa, joista suosituin on kilpailut ja show-tapahtumat. Lisäksi ”Jokin muu, mikä?” vaihtoehtoon vastanneet olivat kirjoittaneet lisätietoboksiin esimerkiksi messut, HIHS (Helsinki International Horse Show) ja lännenratsastus. Jos vastauksessa on tarkoitettu nimenomaan Tampereen hevosmessuja, menevät ne ja HIHS samaan kategoriaan kilpailuiden/ show-tapahtumien kanssa.

Taulukko 1. Koetut hevosmatkailun muodot Suomessa

	n	Prosentti
Kilpailut / Show tapahtuma	15	93,8 %
Ravit	11	68,8 %
Vaellus	10	62,5 %
Rekiajelu	2	12,5 %
Jokin muu, mikä?	2	12,5 %

Liittyen ulkomaan hevosmatkailupalveluihin, taulukosta 2 voidaan päätellä, että vastaajien suosituin hevosmatkailupalvelu on ylivoimaisesti ollut vaellusratsastus, kun taas raveissa ei ollut kukaan käynyt ulkomailla. ”Jokin muu, mikä?” vastaus puolestaan toi esille mm. vaunuajelun, ja ”ei mitään”-vastauksia.

Taulukko 2. Koetut hevosmatkailun muodot ulkomailla

	n	Prosentti
Vaellus	10	62,5 %
Kilpailut / Show -tapahtuma	4	25,0 %
Jokin muu, mikä?	4	25,0 %
Rekiajelu	1	6,3 %
Ravit	0	0,0 %

5.2.2 Avoin kysymys hevosten oloista Suomessa ja ulkomailla

Taustakysymysten päätteeksi pyydettiin vastaajia ottamaan kantaa hevosten oloihin Suomessa ja ulkomailla, kuten kuvasta 4 käy ilmi. Kysymyksessä halutaan tietää pintapuolisia eroja, joita on helppo ulkopuolisen havaita. Tässä kysymyksessä haetaan siis esimerkiksi hevosen ulkoista tai käytöksellistä ongelmaa ja eroaako niiden näkyvä vointi jotenkin Suomessa ja muualla maailmassa.

Oletko huomannut jotain merkittäviä eroja hevosten oloissa tai käytössä Suomen ja muiden maiden välillä? *

Millä perusteella olet valinnut hevosmatkailukohteen? *

Hinta

Nettiarvostelut

Suositukset tutuilta

Yrityksen omaa nettiarvosteluita

Kuvat esim. googleassa

Jokin muu, mikä?

Kuva 4. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Avoimen kysymyksen vastaukset edustivat kahta ääripäätä. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että Suomessa hevosten hoito ja pito on parempaa ja niistä huolehditaan tarkemmin. Myös hevosten olosuhteet olinpaikasta varusteisiin on parempaa ja puhtaampaa. Lisäksi vertauksena ulkomailla etenkin suosituimmissa turistikohteissa hevoset raihnaisen näköisiä ja varusteet hevosille jopa haitallisia. Toinen vastausten ääripää oli, että ulkomailla hevospalveluissa toiminta ja eläinten

pito on ammattimaisempaa ja kokoluokaltaan suurempaa, ja että Suomessa toiminta on enemmän harrastuspainotteista. Näiden kahden ääripään väliin vastauksia ei tullut ollenkaan, eli vastauksista voidaan päätellä, että vastaajat ovat selvästi matkustaneet erilaisissa kohteissa, ja kohteiden välinen taso on hyvin suuri. Esimerkiksi juuri niissä suosituimmissa turistikohdeissa hevoset ehkä ovatkin yrityksille vain osa liiketoimintaa, mutta pienemmissä, vähemmän turisteja keräävissä kohteissa hevoset saavat olla välillä myös hevosia, sillä niiden ei tarvitse olla välineinä koko päivää. On todella hyvä ja avartava asia, että vastaukset jakautuivat noin radikaalisti, sillä juuri tämä osoittaa sen, että kohteissa kannattaa olla kriittinen, jotta voidaan löytää ja kannattaa niitä hyviä ja eettisesti parempia kohteita.

5.2.3 Matkakohteen valintaan vaikuttavat asiat

Seuraavaksi kysyttiin tietoja hevosmatkailukohteen valintaan liittyvistä seikoista. Vaihtoehtoon olisi voinut lisätä vielä sijainnin, mutta näilläkin vaihtoehtoilla pärjättiin. Usein, jos hevosmatkailukohteen varataan esimerkiksi joltain yleiseltä sivustolta esim. GetYourGuide, ei välttämättä yrityksen nettisivuja tai somea edes tajuta katsoa tai paikan nimeä ei edes kerrota varausta tehdessä. Silloin kannattaa lukea arvostelut kunnolla tai esimerkiksi ottaa yhteyttä suoraan kohteeseen.

Taulukko 3. Matkakohteen valintaan vaikuttavat asiat

	N	Prosentti %
Nettiarvostelut	9	56,3 %
Yrityksen some/ nettisivut	9	56,3 %
Suosituksset tutuilta	8	50,0 %
Hinta	6	37,5 %
Kuvat esim. Googlessa	5	31,3 %
Jokin muu, mikä?	4	25,0 %

Taulukko 3 osoittaa, että vastaukset jakautuivat suhteellisen tasaisesti kaikkien vaihtoehtojen kesken. Positiivinen asia on se, että esimerkiksi hinta merkitsee valinnassa vähemmän, kuin nettiarvostelut. Siitä voidaan päätellä se, että ainakin tähän kyselyyn vastaajille hintaa tärkeämpää on selvittää kohteen todellinen tyyli toimia. Kysymys sai myös neljä muuta vastausta, joihin kuului sijainti, eettisyys, matkatoimisto ja maine.

5.2.4 Hevosmatkailun etiikkaan liittyvät kysymykset

Kyselyn toisessa osiossa käsiteltiin hevosmatkailun eettisyyttä kolmen case-tyyppisen kysymyksen avulla, jossa tarkoituksena on kartoittaa vastaajien toimintaa tietynlaisessa tilanteessa. Kysymyksen kohde on tositapahtumaan perustuva, ja vaihtoehdot on luotu siten, että niistä voi valita useamman. Tämä kohde on otettu kyselyyn esimerkiksi sen vuoksi, että suomalaiselle harrastajalle ei ole täysin päivänselvää, että hevosilla ei ole kohteessa tallia, vaan niiden elintila on juuri niin laaja, kun eläimet itse niin päättävät.

Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla

Pakolliset kysymykset merkitty tähdeillä (*)

Seuraavissa kysymyksissä on erilaisia kuvauksia hevosten oloista ja käytöstä eri hevosmatkailuyrityksissä, ja kysymykset niihin liittyen. Kohteet ovat osaksi olemassa olevia, ja osaksi keksittyjä.

Kohde 1. (Vaellus) Vaellus varataan nettivarauksella ilman kriteerejä aikaisemmasta kokemuksesta tai ratsastajan koosta. Hevoset elävät laumassa pääosin vapaana vuoristo-olosuhteissa ne ajat, kun eivät tee töitä. Hevoset elävät kengättöminä. Ne saavat ruokaa säännöllisin väliajoin ja vettä on kokoajan tarjolla ja niillä on myös aitaus tarvittaessa. Niillä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta sisätilaan/katokseen. Hevoset tulevat omistajaansa vastaan ja vaikuttavat tyytyväisiltä. Ratsastajat saavat varustaa hevosensa itse halutessaan, ja ratsut kullekin ratsastajalle valitaan paikan päällä koon ja kokemuksen mukaan. Vaelluksen aikana askellajit ja reitit määräytyvät ratsastajien tason mukaisesti. Kannattaisitko tällaista paikkaa? *

Kannattaisin, jos kuulisin suosituksen tutuista etukäteen

En kannattaisi, sillä varauksessa ei kysytty tarkentavia kysymyksiä.

Tutkisin arvoasteleuja ja yrityksen somea tarkemmin, ja kannattaisin, jos kaikki vaikuttaa siltä osin hyvältä

Kannattaisin kyselemättä illeä.

Jos mahdollista, kävisin paikan päällä katsomaassa paikkaa ensin ja päättäisin sitten.

Joku muu.

En osaa vastata

Kuva 5. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Tämä kysymys sai juuri sen kaltaisia vastauksia, kun olin odottanut. Vastausvaihtoehdoista selkeästi vastaajille suosituimmat olivat juuri ne, joihin olisin myös itse laittanut rastin. Vastauksista taulukossa 4 voi päätellä, että tilanne oli vastaajille selkeä, ja annetut vaihtoehdot tukivat hyvin vastaajien ajatuksia aiheesta. Tämä kysymys ei saanut yhtään lisävastauksia perusteluineen. Huomiota herättää silti tuo toiseksi ylin vastausvaihtoehto ”En kannattaisi, sillä varauksessa ei kysytty tarkentavia kysymyksiä.”. Minun mielestäni kaikkien hevosmatkailuyritysten täytyisi kysyä ratsastamaan tulevilta asiakkailtaan lisätietoja, jotta tuleva ratsastus voidaan suunnitella ja suorittaa turvallisesti.

Taulukko 4. Ensimmäisen kohteen vastausjakauma

	n	Prosentti %
Tutkisin arvosteluja ja yrityksen somea tarkemmin, ja kannattaisin, jos kaikki vaikuttaa siltä osin hyvältä	9	56,3 %
Jos mahdollista, kävisin paikan päällä katsomassa paikkaa ensin ja päättäisin sitten.	7	43,8 %
Kannattaisin, jos kuulisin suosituksen tutulta etukäteen	6	37,5 %
En kannattaisi, sillä varauksessa ei kysytty tarkentavia kysymyksiä.	1	6,3 %
Kannattaisin kyselemättä lisää.	0	0,0 %
Joku muu, mikä?	0	0,0 %
En osaa vastata	0	0,0 %

Kuvan 6 esittämässä keississä halutaan herätellä vastaajia miettimään hevosten oloja isoissa tapahtumissa. Kuinka suuri stressitekijä hevoselle on esiintyä show-tapahtumassa? Tai mitä tapahtuu näille ”sirkushevosille” sen jälkeen, kun ne myydään eteenpäin. Esimerkiksi tilanne, jolloin sirkushevonen myydään uuteen kotiin, ja sille opetetut temput käskytetään samoilla käskyillä, kun mitä tavallinen hevonen ymmärtää täysin toisena asiana. Tämän vuoksi kyseinen hevonen on uusille omistajilleen jopa vaarallinen, sillä hevonen tekee mitä sille on opetettu, mutta uudet omistajat pitävät sitä vain huonona käytöksenä. Tällainen tilanne on täysin mahdollinen, ja se on esimerkiksi hyvin varoitettava, sillä usein jotkin temput mitä sirkushevosille opetetaan, ovat normaalille ratsuhevoselle joko huonoa käytöstä tai kipukäyttäytymistä. Tarkoitan tässä siis esimerkiksi sitä, jos hevonen nousee kahdelle takimmaiselle jalalleen pystyyn.

Kohde 2 (Show-tapahtuma) Kuulet, että tuttuasi on menossa katsomaan hevosshowta. Show sisältää erilaisia musiikki/temppunäytöksiä, joissa käytetään hevosia. Hevoset on koulutettu ties millaisiin hienolta näyttäviin temppuihin ja niiden tehtävänä on pelkästään viihdyttää katsojia. Kannattaisitko tällaista? *

Kyllä, sillä hevoset kyllä näyttäisivät jos eivät tekisi sitä mielellään

En, sillä hevosten paikka ei ole sirkuseeessä tai ihmisten viihdyttäjinä

En osaa sanoa

Tähän voit perustella

lisää haluteesasi

Kuva 6. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Toisessa keississä vaihtoehdot jakautuivat laajemmin, kuten taulukko 5 osoittaa. Kyseessä on puhdas mielipidekysymys, mutta kiinnostavin asia tämän kysymyksen vastauksissa oli vastaajilta tulleet perustelut. Perusteluihin tuli vastauksia esimerkiksi, että voisi mennä tapahtumaan, jos tapahtuman sivuilla eettisyys ja hevosten hyvinvointi olisi avoimesti mainittu, ja siellä olisi osoitettu hyvinvointi tärkeäksi prioriteetiksi. Toinen hyvin tärkeä pointti mainittavaksi on, että tällaiset tapahtumat ovat joskus kiertäviä (esim. sirkukset), jolloin hevoset kiertävät sirkuksen mukana. Tämä tarkoittaa sitä, että ne eivät saa elää omassa ”kodissaan”, vaan paikkaa on vaihdettava jatkuvasti. Tällainen puolestaan on hevosille usein iso stressin aiheuttaja. Viimeinen perustelu liittyy siihen, millaisista olosuhteista hevoset sirkukseen tulevat, ja millä tavoin ne on siihen koulutettu. Sirkustemppejen, niin kun kaiken muunkin koulutus voidaan hoitaa sekä hyvällä tavalla, että huonolla tavalla.

Taulukko 5. Toisen kohteen vastausjakauma

	n	Prosentti %
En, sillä hevosten paikka ei ole sirkuksessa tai ihmisten viihdyttäjinä.	7	43,8 %
Kyllä, sillä hevoset kyllä näyttäisivät, jos eivät tekisi sitä mielellään.	5	31,3 %
En osaa sanoa	3	18,8 %
Tähän voit perustella lisää halutessasi	3	18,8 %

Kolmannessa case-tyyppisessä kysymyksessä on jälleen tarkoituksena selvittää palvelun käyttäjän reaktio ja toiminta kyseisessä tilanteessa. Tämä kuvassa 7 esitetty tapaus on täysin keksitty, ja sen on tarkoitus esittää toista ääripäätä. Tilanne on kuin ääripää kuvassa 5 olevalle tilanteelle, jossa kaikki päättyikin parhain päin. Molemmat vaellukset varattiin netin kautta, mutta todellisuus erosi toisistaan melko radikaalisti. Oli oletuksena, että tämä viimeinen kohde on viimeistään se, joka laukee kyselyyn vastaajassa jonkinlaisen tunnereaktion aiheeseen, sillä juuri nämä kaltaiset tapaukset ovat hevosmaailmassa melko yleisiä.

Kohde 3 (Vaellus) Etsit googlesta paikkaa, jossa pääsisi vaellukselle. Käytät etsimiseen jotakin yleistä aktiviteetti sivustoa (esim. GetYourGuide tai jokin muu Tour guide sivusto) Löydät paikan sopivalta etäisyydeltä ja päätät etsiä paikasta lisää tietoa ennen varaamista. Löydät nettisivut ja sometilit, joita ei kuitenkaan ole päivitetty moneen vuoteen. Arvosteluissa paikka on saanut ääripää arvosteluita. Päätät siiti varata vaelluksen ja saavut oikeaan aikaan paikalle. Vaelluksen pitäjä ottaa sinut vastaan asianmukaisesti, mutta näet heti ensimmäisellä silmäyksellä, ettei hevosilla ole kaikki hyvin. Ne ovat laihoja tai todella lihavia, karva ei kiillä ja kaviot ovat ylikasvaneet. Mitä tekisit tällaisessa tilanteessa? *

Menisin vaellukselle silti

Kieltäytyisin nousemasta ratsaille silläkin uhalla, että minulta veloitetaan täysi hinta

Menisin vaellukselle, mutta tekisin paikasta sen jälkeen eläinsuojeluilmoituksen ja huonot arvostelut

Jokin muu, mikä? / perustelut

Tästä valinta

Kuva 7. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -Kysely (Liite 1)

Tämän kysymyksen vastaukset, jotka näkyvät taulukossa 6 olivat myös juuri sellaiset kuin osasin odottaa. Kukaan vastanneista ei menisi vaellukselle ainakaan kyselemättä lisäkysymyksiä henkilökunnalta. Jälleen perusteluista sain kysymykseen vielä lisää tukea vastausvaihtoehdoille. Kootusti perusteluihin tulleet vastaukset kertovat, että vastaajien silmissä eläinsuojeluilmoitus olisi yksi ensimmäisistä mieleen tulevista asioista. Perusteluissa myös todettiin, että ensin tulisi aloittaa kysymällä tallin omistajalta asiasta, ja vastauksista riippuen yhteydenotto eläinlääkäriin, jotta voidaan varmistua ammattilaisen mielipiteestä aiheeseen ennen eläinsuojeluilmoituksen tekemistä.

Taulukko 6. Kolmannen kohteen vastausjakauma

	n	Prosentti %
Kieltäytyisin nousemasta ratsaille silläkin uhalla, että minulta veloitetaan täysi hinta	13	81,3 %
Jokin muu, mikä? / Perustelut	4	25,0 %
Menisin vaellukselle, mutta tekisin paikasta sen jälkeen eläinsuojeluilmoituksen ja huonot arvostelut.	2	12,5 %
Menisin vaellukselle silti.	0	0,0 %

5.2.5 Valmiudet havainnoida tallin olosuhteita

Kyselyn viimeisessä osiossa oli tarkoituksena selvittää, kuinka helposti vastaajat huomaavat/ ovat huomanneet epäkohtia tai todella hyvin olevia asioita vierailemillaan talleilla. Tiedyt asiat, kuten hevosen ulkoinen kunto, tallipihan kunto ja tallin koko ovat hyvin helposti ja kaukaa huomattavissa, kun taas hevosen käytös, ruokinta yms. on asioita, jonka vuoksi paikkaan täytyy tutustua

lähempää. Toivon myös, että kysymys saa vastaajat tulevaisuudessa huomaamaan tällaisia asioita herkemmin astuessaan talliympäristöön.

Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla

Pakolliset kysymykset merkitty tähdeillä (*)

Mihin näistä asioista kiinnität huomiota, kun astut itsellesi vieraaseen talliympäristöön? *

Hevosten kunto (ovatko laihoja/lihavia, kaviot, karvan kiilto, harja/häntä, liike, ilme)

Tarhojen/laidunten koko

Sisätilojen koko (karsinat ja oviaukot yms.)

Varusteiden säilytys

Muu ympäristö

Jokin muu, mikä?

En mihinkään

Kuva 8. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Taulukosta 7 voidaan päätellä, että vastaajat kiinnittävät hyvin huomiota kokonaiskuvaan, ja myös pienempiin huomaamattomampiin yksityiskohtiin kun astuvat uuteen tallipihaan. Vastaukset tukevat myös omaa ajatustani aiheesta. Selkeästi itse hevosten kunto huomataan helpoiten, kun taas varusteiden säilytykseen kiinnitetään huomiota kaikista vähiten. Kysymys sai myös vaihtoehtojen ulkopuolisia vastauksia, esimerkiksi ratsastuspohjien kunto, tilojen siisteys ja kunto sekä tallin työntekijöiden käyttäytyminen asiakkaita ja hevosia kohtaan. Mielestäni nämä lisävastaukset olivat todella hyviä huomiota, ja ne tukevat muita vastausvaihtoehtoja hyvin ja toimivat oleellisena osana tallia ja sen ympäristöä.

Taulukko 7. Epäkohtien huomaaminen uudella tallilla

	n	Prosentti %
Hevosten kunto (ovatko laihoja/lihavia, kaviot, karvan kiilto, harja/häntä, liike, ilme)	16	100,0 %
Sisätilojen koko (karsinat ja oviaukot yms.)	14	87,5 %
Tarhojen/ laidunten koko	13	81,3 %
Muu ympäristö	13	81,3 %
Varusteiden säilytys	7	43,8 %
Jokin muu, mikä?	3	18,8 %
En mihinkään	0	0,0 %

Viimeisen varsinaisen kysymyksen, joka näkyy kuvassa 9, tehtävä on viimeistään herätellä vastaajia miettimään, sitä, miten he voisivat yksilöinä vaikuttaa hevosmatkailun eettisyyteen. Tähän toivoin ratkaisun kaltaisia vastauksia, eli mitä eri toimia epäkohtia huomattaessa voisi ehkä tehdä. Ulkomailla voi tulla jonkinlainen kielimuuri vastaan, ja niin kuin aiemmin on mainittu, muualla ei ehkä ole yhtä tiukat lait eläintenpidon suhteen, mutta Suomen sisällä ensimmäinen askel parempaan olisi tiedustella tallinomistajalta suoraan, miksi asiat ovat kuin ne ovat. Se voi tuntua haastavalta ja jopa pelottavalta kyseenalaistaa toimintaa niin suorasanaisesti, mutta jossain tilanteissa se voi olla ainoa keino.

Tämä kysymys sai yksimieliset vastaukset siitä, että kriittisempi pitäisi olla, mutta lisäksi hyviä perusteluita ja lisäkysymyksiä kysymykseen tuli paljon. Suuri osa vastauksista piti sisällään, että pitäisi selvittää etukäteen, jo senkin takia, että saisi rahoilleen vastinetta ja ettei vahingossakaan kannattaisi epäeettistä kohdetta. Hyvänä huomiona vastauksissa myös se, että mikään ei voi koskaan muuttua, jos epäkohtiin ei puututa. Epäkohtiin olisi hyvä puuttua silloin, jos se on mahdollista ja turvallista. Vastaajien mielestä myös eläinsuojeluilmoitukset ovat paikallaan silloin, kun niille on aihetta. Toki tässäkin täytyy muistaa se, että ennen eläinsuojeluilmoituksen tekemistä olisi hyvä jutella tallin omistajan kanssa aiheesta.

Vastauksissa oli myös hyvä kehitysidea hevosmatkailukohteisiin. Vastauksessa ehdotettiin jonkinlaista luokittelua siitä, mitkä palveluntarjoajat ovat luotettavia. Tällaisia luokitteluja on käytössä myös muissa yhteyksissä, joten se voisi toimia myös hevosmatkailupalveluiden luokittelussa. Jos palveluntarjoaja huomaa, ettei häntä ole luokiteltu luotettavaksi palveluntarjoajaksi, se saattaisi aiheuttaa jonkinlaisia toimia positiivisempaan suuntaan.

Vastauksissa ilmeni myös yksi erittäin tärkeä kysymys. Miten sellaiset ihmiset, jotka eivät ymmärrä hevosenhoidon perusteita, voisivatkaan olla erityisen kriittisiä aiheesta? Tämä oli mielestäni erittäin hyvä ja puhutteleva kysymys, sillä monet hevosmatkailupalvelut markkinoivat siten, että hevoskokenusta ei tarvitse ennalta olla, jotta voi osallistua. Juuri tällaisissa tilanteissa jotkin eettisesti huonotkin paikat saattavat saada hyviä nettiarvosteluja, sillä osallistujilla ei ole välttämättä tietoa paremmasta eläinten kohtelusta.

5.2.6 Avoin kysymys

Kyselyn lopussa on avoin vastauslaatikko, jossa vastaajia rohkaistaan puhumaan aiheesta ja kertomaan omia kokemuksia. Tähän kysymykseen minulla ei ollut odotuksia, sillä usein vain aiheesta todella kiinnostuneet jaksavat vastata tämän kaltaisiin kysymyksiin. Halusin sen kuitenkin kyselyyn laittaa, sillä jos vastauksia tulee, ne ovat tarkoin mietittyjä ja sieltä voi saada täysin uusia ja täydentäviä näkökulmia opinnäytetyön tekemiseen.

Mitä mieltä olet, pitäisikö ihmisten olla kriittisempiä valitessaan matkakohteitaan, ja pitäisikö epäkohtia huomattaessa asialle tehdä jotain? *

Tähän voit kertoa avoimesti kokemuksiasi aiheesta

Kuva 9. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely (Liite 1)

Avoin kysymys sai kaksi pitkää vastausta. Ensimmäinen vastaus koski yleisesti eläinten käyttöä matkailussa. Eettisyydestä puhutaan nykyään paljon matkailun yhteydessä, ja vastaaja toivookin, että sama puheenaihe olisi enemmän esillä eläinten käytössä matkailupalveluissa. Hyvänä esimerkkinä vastaaja kertoi, että norsujen kohdalla puhetta eettisyydestä on ollut jo enemmän, mutta hevosten ja muiden eläinten asiat helposti unohdetaan, jos niillä ei ole niin sanotusti akuuttia hätää.

Mielestäni viittaus muihin eläimiin sopii aiheeseen hyvin, sillä on täysin totta, että niin kauan kuin eläimillä ei ole akuuttia hätää, koetaan ettei asioihin tarvitse puuttua. Ja on totta, että matkailun eettisyydestä puhutaan paljon esimerkiksi ilmastonmuutoksen yhteydessä.

Toinen vastaus koski ulkomailla koettua hevosmatkailupalvelua, jonka järjestelyssä oli ollut pientä vajavaisuutta. Matka oli varattu matkatoimiston sivuilta. Kohteeseen matkustaminen vaati vastaajalta selvittelyä, ja lopullinen kyyti kohteeseen oli ollut vaarallinen kokemus. Kyseessä oli vaellus, joka oli vastaajalle myös pieni pettymys, sillä oletettavasti vaellus oli avoin kaiken tasoisille ratsastajille, jolloin vaelluksen vauhti ja vaativuus ei ollut aivan vastaajan mieleen.

Tällaisten pettymysten välttäminen jää usein matkailijan itse selvitettäväksi. Palveluntarjoajalta kannattaa usein kysyä suoraan, millainen vaativuus vaelluksella on, ja kysyä myös kohteeseen saapumisesta. Kehitysideana palveluntarjoajille olisi lisätä tällaiset perustiedot samaan paikkaan, jossa kohteesta kerrotaan yleisellä tasolla, ja mistä se loppupeleissä varataan.

6 Pohdinta ja johtopäätökset

Tässä kappaleessa pohditaan, miten opinnäytetyö ja tutkimus onnistuivat kokonaisuudessaan, miten sen olisi voinut tehdä paremmin, ja mitä ongelmia tutkimusta tehdessä ilmeni ja miten ne ratkaistiin.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli herätellä hevosmatkailusta kiinnostuneita ja alan toimijoita miettimään kriittisemmin tehdessään valintoja hevosmatkailuun liittyen. Teoriapohjassa on selitetty tärkeimmät seikat aiheesta ja teoriaa on sovellettu työn empiirisessä osassa. Koska opinnäytetyö tulee kaikkien luettavaksi, on mahdollista, että aiheesta kiinnostuneet saavat työstäni uusia ideoita omaan toimintaansa ja sitä kautta jokainen yksilö voi vaikuttaa hevosmatkailun eettisyyden tulevaisuuteen.

Tiedostin kyselyä tehdessäni, että potentiaaliset vastaajat eivät välttämättä vastaa kyselyyn ollenkaan, vaikka kysely olisikin suhteellisen lyhyt. Tämän vuoksi halusin pitää kyselyn mahdollisimman yksinkertaisena ja lyhyenä, kuitenkin niin, että sain kyselystä tarvittavan määrän materiaalia. Avoimet kysymykset ovat siitä haastavia, että niihin usein vastataan kunnolla vain, jos kysymys on muotoiltu tarpeeksi selvästi ja aihe on tarpeeksi itseä puhutteleva. Yritin pitää tämän vuoksi avoimien kysymyksen määrän miniminä, mutta joihinkin kysymyksiin monivalinnan käyttäminen ei ollut mahdollista. Niin kuin arvasin, kysely ei saanut niin paljoa vastaajia kuin olisin toivonut, mutta mielestäni sain siitä huolimatta vastauksista irti juuri sen mitä halusin, joten tämä ei olennaisesti vaikuttanut tutkimuksen tulokseen.

Toinen ongelma, jonka kohtasin kyselyä tehdessäni, oli tiivistäminen ja oikeiden asioiden kysyminen. Halusin mahdollistaa laajan tiedon saamisen, joten yritin muodostaa kysymykset sillä tavoin, että saisin samasta kysymyksestä vastauksia moneen eri aiheeseen. Tuntui hyvin vaikealta löytää oikeat muodot kysymyksille, ja laittaa monivalintoihin tarpeeksi vastausvaihtoehtoja, jotta tulokset olisivat mahdollisimman päteviä. Tämän vuoksi monivalinnoissa suosin viimeisenä vaihtoehtona ”Jokin muu, mikä?” tyyppistä vaihtoehtoa, jolloin vastaajilta saattaa tulla uusia näkökulmia aiheeseen. Etenkin, kun tässä työssä taustalla on oma kokemukseni aiheesta, on mukava saada muilta ihmisiltä erilaista perspektiiviä. Vastaajat kuitenkin ottivat lopulta avoimet kysymykset hyvin vastaan, ja sain niihin hyviä vastauksia, ja sellaisia, joiden hyödyntäminen oli helppoa ja mielekästä.

Tutkimuksen teko ja siitä saadut tulokset vain vahvistivat omaa näkemystäni aiheesta, joten mielestäni tutkimus on tällöin onnistunut. Tärkeimpiä pointteja tutkimuksessa oli, että eettisyydestä täytyisi puhua ääneen enemmän, jotta mikään voisi koskaan parantua, sillä se kuitenkin on tällä hetkellä pinnan alla kupliva aihe. Mielestäni oman kokemukseni tuominen opinnäytetyön aineistoksi oli kannattavaa, sillä tällä tavoin sain konkretisoitua aihetta paremmin ja pääsin itse aiheeseen

enemmän sisälle. Vastaajamäärän suhteen en päässyt aivan tavoitteisiini, mutta kokonaisuudessaan olen tyytyväinen tutkimuksen tuloksiin.

Opinnäytetyöni tutkimus liittyy matkailun kestävään kehitykseen ja eläinten aseman parantamiseen matkailussa. Tutkimusta voisi jatkaa tulevaisuudessa selvittämällä tarkemmin, mistä eettisyyden epäkohdat johtuvat ja mieltä konkreettisia parannusideoita epäeettisille toimijoille.

Lähteet

Cavalluna. s.a. Cavalluna. Luettavissa: <https://www.cavalluna.com/fi/> Luettu 7.4.2024

Discovering Finland. s.a. Ratsastus ja hevosvaellus. Luettavissa: <https://www.discoveringfinland.com/fi/aktiviteetit/ratsastus-hevosvaellus/> Luettu 5.3.2024

Ellikki. 8.10.2015. Hevosmatkailu on helpompaa kuin luuletkaan. Ellikki. Luettavissa: https://www.ellikki.fi/hevoset/hevosmiesten-tietotoimisto/hevosmatkailu-on-helpompaa-kuin-luuletkaan/#google_vignette Luettu 3.3.2024

Eloranta K. 2020. Hevosmatkailun potentiaali Suomessa. AMK opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/346659/Hevosmatkailuvalmis%281%29.pdf?sequence=2&isAllowed=y> Luettu 4.3.2024

Heikkilä E. 26.11.2020. Autoetnografia ja tutkimuskentän muuttuvat rajat. Antro Blogi. Luettavissa: <https://antroblogi.fi/2020/11/autoetnografia-ja-tutkimuskentan-muuttuvat-rajat/> Luettu 14.4.2024

Helsinki International Horse Show. s.a. Helsinki International Horse show. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/> Luettu 7.4.2024

Hevoseni.fi. s.a. a. Hevosien käyttäytyminen. Luettavissa: <https://www.hevoseni.fi/hevosien-kayttaytyminen> Luettu 6.3.2024

Hevoseni.fi. s.a. b. Hevosien päivittäinen hoito. Luettavissa: <https://www.hevoseni.fi/paivittainen-hoito> Luettu 7.3.2024

Hevoskoulutus.fi. s.a. Hevosien/ponin painoraja. Luettavissa: <https://hevoskoulutus.fi/2023/02/hevosien-ponin-painoraja/> Luettu 3.3.2024

Honkajuuri L. 25.4.2023. 5 upeaa hevosrotua – Tutustu monipuolisiin ja maailmalla suosittuihin rotuihin. Happy rider. Luettavissa: <https://happyrider.fi/5-upeaa-hevosrotua-tutustu-monipuolisiin-ja-maailmalla-suosittuihin-rotuihin/> Luettu 6.3.2024

Koppa. 2015. Määrällinen tutkimus. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus> Luettu 14.4.2024

Kujasen Ratsutila. s.a. Tapaohjeistus. Luettavissa: <https://www.kujasenratsutila.fi/tapaohjeistus/> Luettu 8.4.2024

Laki eläinten hyvinvoinnista 23.3.2023/639

Malkavaara M. 2023. Etiikka ja Moraali. Luettavissa: <https://dialogi.diak.fi/2023/05/02/elamani-kasitteet-etiikka-ja-moraali/> Luettu 14.4.2024

Tampereen Messut konserni. s.a. Hevoset-messut. Luettavissa: https://www.hevosmessut.fi/fi/?fbclid=IwAR2uDGd_UylrgeEsHclh0tRs-p0V-1oE6EhF7RRntNF6DVS-tlshTzxyPFvE_aem_Af1IQgmqb1DzlpceCVcfXEZhkW_BnEf2P57lvSONgn4i_M_Hm-PDLOm3zq9OYY4H9t_h9tdQlanIU6bZfZa34Faq Luettu 7.4.2024

Tukes. 2015. Ratsastuspalveluiden turvallisuuden edistäminen. Tukes-ohje. 2015/5. Tukes. Luettavissa: <https://tukes.fi/documents/5470659/6372871/Tukes-ohje+-+Ratsastuspalveluiden+turvallisuuden+edist%C3%A4minen/12d2dcc6-70d1-474c-a82b-6e519477f3bd/Tukes-ohje+-+Ratsastuspalveluiden+turvallisuuden+edist%C3%A4minen.pdf> Luettu 6.3.2024

Zooplus tietonurkka. s.a. Islanninhevonen (islanninponi). Luettavissa: <https://www.zooplus.fi/tietonurkka/hevoset/hevosrodut/islanninhevonen> Luettu 6.3.2024

Liitteet

Liite 1. Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla -kysely

Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla

i Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Opiskelen matkailurestonomiksi Haaga-Heliassa, ja teen opinnäytetyötä hevosmatkailun eettisyydestä Suomessa ja ulkomailla. Tässä työssä eettisyyttä tarkastellaan nimenomaan eläimen hyvinvoinnin näkökulmasta. Kyselyyn vastaaminen vie n. 5-10 minuuttia, ja vastaukset ovat täysin anonyymeja. Vastauksia käytetään opinnäytetyön tutkimukseen. Kysely on auki 7.4.-24 Klo 23:59 saakka.

Hevosmatkailulla tarkoitetaan sellaista arjesta ja lähipiiristä poikkeavaa matkailua, jossa on päätarkoitus tukea hevosmatkailuyritystä. Tällaista matkailua voi olla esimerkiksi vaellukset, kilpailu- / showtapahtumat kuten Tampereen hevosmessut tai HIHS, rekiajelut tai ravit. Hevosia toki käytetään etenkin ulkomailla katukuvassa esimerkiksi kärryjen edessä, mutta ne eivät yleensä ole pääsyy matkustamiselle, joten kysely ei keskity niihin.

Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla

i Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Mikä on suhteesi hevosmatkailuun? *

Harrastaja
 palveluntuottaja
 Muu hevosalan ammattilainen
 Kiinnostunut hevosmatkailusta mutta taustaa ei ollenkaan tai hyvin vähän
 Jokin muu

Millaisia hevosmatkailupalveluja olet kokeillut Suomessa? *

Vaellus
 Kilpailut / show-tapahtuma
 Ravit
 Rekiajelu
 Jokin muu, mikä?

Millaisia hevosmatkailupalveluita olet kokeillut ulkomailla? *

- Vaellus
 Kilpailut/Show-tapahtuma
 Ravit
 Rekiajelu

Jokin
 muu,
 mikä?

Oletko huomannut jotain merkittäviä eroja hevosten oloissa tai käytössä Suomen ja muiden maiden välillä? *

Millä perusteella olet valinnut hevosmatkailukohteen? *

- Hinta
 Nettiarvostelut
 Suositukset tutuilta
 Yrityksen some/nettisivut
 Kuvat esim. googlessa

Jokin
 muu,
 mikä?

Seuraavissa kysymyksissä on erilaisia kuvauksia hevosten oloista ja käytöstä eri hevosmatkailuyrityksissä, ja kysymykset niihin liittyen. Kohteet ovat osaksi olemassa olevia, ja osaksi keksittyjä.

Kohde 1. (Vaellus) Vaellus varataan nettivarauksella ilman kriteerejä aikaisemmasta kokemuksesta tai ratsastajan koosta. Hevoset elävät laumassa pääosin vapaana vuoristo-olosuhteissa ne ajat, kun eivät tee töitä. Hevoset elävät kengättöminä. Ne saavat ruokaa säännöllisin väliajoin ja vettä on kokoajan tarjolla ja niillä on myös aitaus tarvittaessa. Niillä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta sisätilaan/katokseen. Hevoset tulevat omistajaansa vastaan ja vaikuttavat tyytyväisiltä. Ratsastajat saavat varustaa hevosensa itse halutessaan, ja ratsut kullekin ratsastajalle valitaan paikan päällä koon ja kokemuksen mukaan. Vaelluksen aikana askellajit ja reitit määräytyvät ratsastajien tason mukaisesti. Kannattaisitko tällaista paikkaa? *

- Kannattaisin, jos kuulisin suosituksen tutulta etukäteen
 En kannattaisi, sillä varauksessa ei kysyty tarkentavia kysymyksiä.
 Tutkisin arvosteluja ja yrityksen somea tarkemmin, ja kannattaisin, jos kaikki vaikuttaa siltä osin hyvältä
 Kannattaisin kyselemättä lisää.
 Jos mahdollista, kävisin paikan päällä katsomassa paikkaa ensin ja päättäisin sitten.

Joku
 muu,
 mikä?

En osaa vastata

Kohde 2 (Show-tapahtuma) Kuulet, että tuttujasi on menossa katsomaan hevoshowta. Show sisältää erilaisia musiikki/temppunäytöksiä, joissa käytetään hevosia. Hevoset on koulutettu ties millaisiin hienolta näyttäviin temppuihin ja niiden tehtävänä on pelkästään viihdyttää katsojia. Kannattaisitko tällaista? *

- Kyllä, sillä hevoset kyllä näyttäisivät jos eivät tekisi sitä mielellään
- En, sillä hevosten paikka ei ole sirkuksessa tai ihmisten viihdyttäjinä
- En osaa sanoa

Tähän voit perustella lisää halutessasi

Kohde 3 (Vaellus) Etsit googlesta paikkaa, jossa pääsisi vaellukselle. Käytät etsimiseen jotakin yleistä aktiviteetti sivustoa (esim. GetYourGuide tai jokin muu Tour guide sivusto) Löydät paikan sopivalta etäisyydeltä ja päätät etsiä paikasta lisää tietoa ennen varaamista. Löydät nettisivut ja sometilit, joita ei kuitenkaan ole päivitetty moneen vuoteen. Arvosteluissa paikka on saanut ääripää arvosteluita. Päätät silti varata vaelluksen ja saavut oikeaan aikaan paikalle. Vaelluksen pitäjä ottaa sinut vastaan asianmukaisesti, mutta näet heti ensimmäisellä silmäyksellä, ettei hevosilla ole kaikki hyvin. Ne ovat laihoja tai todella lihavia, karva ei kiillä ja kaviot ovat ylikasvaneet. Mitä tekisit tällaisessa tilanteessa? *

- Menisin vaellukselle silti
- Kieltäytyisin nousemasta ratsaille silläkin uhalla, että minulta veloitetaan täysi hinta
- Menisin vaellukselle, mutta tekisin paikasta sen jälkeen eläinsuojeluilmoituksen ja huonot arvostelut

Jokin muu, mikä?/ perustelut

Edellinen

Seuraava

75% Valmis

Hevosmatkailun eettisyyden erot Suomessa ja ulkomailla

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Mihin näistä asioista kiinnität huomiota, kun astut itsellesi vieraaseen talliympäristöön? *

- Hevosten kunto (ovatko laihoja/lihavia, kaviot, karvan kiilto, harja/häntä, liike, ilme)
- Tarhojen/laidunten koko
- Sisätilojen koko (karsinat ja oviaukot yms)
- Varusteiden säilytys
- Muu ympäristö
- Jokin muu, mikä?
- En mihinkään

Mitä mieltä olet, pitäisikö ihmisten olla kriittisempiä valitessaan matkakohteitaan, ja pitäisikö epäkohtia huomatessa asialle tehdä jotain? *

Tähän voit kertoa avoimesti kokemuksiasi aiheesta

Edellinen

Lähetä

100% Valmis